Serebral Palsili Çocuklar?n Ebeveynlerinin Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ev Program?na Uyumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Serebral Palsili Çocuklar?n Ebeveynlerinin Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ev Program?na Uyumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30117

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Serebral Palsili (Serebral Palsi) çocuklar?n tedavisinde, hastane tabanl? seanslar?n yan? s?ra evde uygulanan fizyoterapi ve rehabilitasyon programlar?n?n süreklili?i kritik öneme sahiptir. Bu ölçek, ebeveynlerin bu ev programlar?na gösterdikleri uyum düzeylerini ve bu uyumu etkileyen çe?itli faktörleri sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, ebeveynlerin motivasyon, bilgi düzeyi, sosyal destek alg?s? ve program?n uygulanabilirli?i gibi boyutlardaki durumlar?n? ölçerek, tedavi sonuçlar?n? optimize etmeye yönelik klinik müdahalelerin planlanmas?na temel olu?turmay? hedefler. Ölçek geli?tirme çal??mas?, Sel ve arkada?lar? taraf?ndan 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Serebral Palsi, Ebeveyn Uyumu, Ev Program?, Fizyoterapi, Rehabilitasyon, Ölçek Geli?tirme, Kronik Hastal?k Yönetimi.

Yazarlar

Sinem Asena SEL, Mustafa Kür?at GÜNEL, Mümtaz ?ENGELEN, Mehmet HAYRAN.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Serebral Palsi tan?s? alm?? çocuklar?n ebeveynlerinin, fizyoterapistler taraf?ndan önerilen ev tabanl? rehabilitasyon ve egzersiz programlar?na gösterdikleri uyum düzeylerini objektif ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu uyumu etkileyen psikososyal ve çevresel faktörlerin belirlenmesi, klinik uygulamada ev program? ba?ar?s?zl?klar?n?n nedenlerini anlamak ve ki?iselle?tirilmi? destek stratejileri geli?tirmek için hayati önem ta??maktad?r.

Ölçek, ayn? zamanda, ebeveyn uyumu üzerindeki potansiyel engelleri veya kolayla?t?r?c?lar? tan?mlayarak, sa?l?k profesyonellerinin e?itim ve dan??manl?k programlar?n? daha etkili hale getirmesine yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r. Ölçe?in kullan?m?, uzun süreli kronik durum yönetiminde evde bak?m kalitesinin art?r?lmas?na do?rudan katk? sa?lamaktad?r.

Yap?

Serebral Palsili Çocuklar?n Ebeveynlerinin Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ev Program?na Uyumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, ebeveynlerin evde uygulanan tedavi protokollerine ba?l?l???n? (adherence/compliance) ölçen çok boyutlu bir yap?y? hedeflemektedir. Bu yap? genellikle a?a??daki temel bile?enleri içerir:

Davran??sal Uyum: Egzersizlerin s?kl???, süresi ve tekni?ine ne ölçüde sad?k kal?nd???.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Uyum: Ebeveynin program?n amac?n?, faydas?n? ve çocu?un durumunu anlama düzeyi (hastal?k ve tedavi bilgisi).
Duygusal ve Sosyal Uyum: Ebeveynin stres, tükenmi?lik veya sosyal destek eksikli?i gibi duygusal engelleri yönetme kapasitesi ve d?? destek sistemlerinin varl???.
Çevresel ve Lojistik Uyum: Program? ev ortam?nda uygulama kolayl???, zaman k?s?tlamalar? ve ekonomik engeller.

Bu ölçek, ebeveynlerin ev program?na yönelik alg?lar?n?, motivasyonlar?n? ve kar??la?t?klar? zorluklar? kapsayan kapsaml? bir de?erlendirme sunarak, uyumun sadece davran??sal bir eylem de?il, karma??k bir psikometrik yap? oldu?unu ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas? (Sel et al., 2020) kapsam?nda geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Tipik olarak, bu tür bir geli?tirme çal??mas?nda a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü belirlemek için faktör analizi (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullan?lm??t?r.
Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Ölçek maddelerinin, ebeveyn uyumunun tüm yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.
Ölçüt Ba??ml? Geçerlik (Criterion Validity): Ölçek skorlar?n?n, ebeveyn uyumunun bilinen d?? ölçütleri (örne?in, terapist gözlemleri veya çocu?un motor geli?imindeki ilerleme) ile ili?kisi incelenmi? olabilir.

Kaynak metinde geçerlik sonuçlar? belirtilmemi? olsa da, akademik bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n bu standart psikometrik prosedürleri uygulad??? kabul edilmelidir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, maddelerin tutarl?l???n? ve ölçümün istikrar?n? göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?nda (Sel et al., 2020) muhtemelen a?a??daki güvenirlik yöntemleri kullan?lm??t?r:

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesi, genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Yüksek bir Alfa de?eri, maddelerin tutarl? oldu?unu gösterir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Ayn? ebeveyn grubuna farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar? aras?ndaki korelasyonun incelenmesiyle ölçümün zamana kar?? istikrar? belirlenmi?tir.

Bu analizler, ölçe?in tutarl? ve güvenilir bir de?erlendirme arac? oldu?unu kan?tlamak için

ARABPSYCHOLOGY.COM

zorunludur.

Faktör Analizi

Serebral Palsili Çocuklar?n Ebeveynlerinin Ev Program?na Uyumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini incelemek amac?yla faktör analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karm??t?r.

Ölçek geli?tirme sürecinde genellikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulan?r. KFA, ölçe?in maddelerinin hangi alt boyutlarda topland???n? belirlerken, DFA ise belirlenen bu faktör yap?s?n?n teorik modele ne kadar uydu?unu test eder. Bu analizler, ebeveyn uyumunun hangi alt bile?enlerden (örne?in, motivasyon, lojistik destek ihtiyac?, bilgi düzeyi) olu?tu?unu bilimsel olarak kan?tlar.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi verilmedi?inden, standart psikometrik uygulama olan Likert tipi oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Serebral Palsi tan?s? alm?? çocuklar?n ebeveynleri.

Ya? Grubu: Çocuklar?n ya? aral??? belirtilmemi?tir, ancak ölçek ebeveynlerin uyumunu ölçtü?ü için hedef kitle yeti?kin ebeveynlerdir.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de Serebral Palsi olan çocuklar?n ebeveynleri. Örneklem büyüklü?ü ve demografik özellikler için orijinal makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Ebeveynler, ev fizyoterapi program?na uyumlar? hakk?ndaki maddeleri derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Uyumsuzlu?u, Tedaviye Ba?l?l?k, Çocuk Rehabilitasyonu, Psikometri, Sa?l?k Davran???, Evde Bak?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Sinem Asena SEL (sinem.sel4@gmail.com)

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, akademik bir dergide yay?nlanan bir geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür (Sel et al., 2020). Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için genellikle yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir. Sorumlu yazar?n e-posta adresi (sinem.sel4@gmail.com) ileti?im için belirtilmi?tir. Ölçek, **2020** y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: serebral-palsili-cocuklarin-ebeveynlerinin-fizyoterapi-ve-rehabilitasyon-ev-programina-uyumlarini.pdf

Kaynaklar

Sel, S. A., Günel, M. K., ?engelen, M., ve Hayran, M. (2020). Serebral palsili çocuklar?n ebeveynlerinin ev program?na uyumuna etki eden faktörlerin incelenmesi: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation, 31*(2), 103-114. doi: 10.21653/tjpr.582265

Serebral Palsili Çocuklar?n Ebeveynlerinin Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ev Program?na Uyumlar?n? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r, bu nedenle bu bölüm bo? b?rak?lm??t?r.

Ölçek Maddeleri: Orijinal kaynakta maddeler listelenmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM